

ZOOTEHNIE ȘI BIOTEHNOLOGII

CZU 636.92.06

INFLUENȚA RASEI ASUPRA INDICILOR PRODUCTIVI ȘI REPRODUCTIVI LA IEPUROAICE

TATIANA DABIJA

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract. Traditionally, in Republic of Moldova, the rabbits are bred within the individual farms, but they can be raised up within modern farms, fact that will allow receiving a higher profit, especially using the foreign markets, where the rabbits' meat is very popular. The leverets were weighed at parturition and at the age of 21 days, using the formula $(G_2 - G_1) \times 2$, where G_2 represents the leveret's body weigh at the age of 21 days, and G_1 – its body weigh at parturition. Also, there was determined the whole milk quantity. The best proliferation results showed the breed white New-Zeeland with the average of 8,50 products per parturition, but the breed California had just 7,50. One of the most important indices is leverets' viability connected to the percentage of their survival: before weaning it was 90, 1% at white New-Zeeland breed and 86,6% at California breed. The leverets of white New-Zeeland breed bear the weaning stress better, and have a higher weight gain in comparison with those of California breed. The body weight differences between the groups at the age of 60 days was 1797,5 g for the breed of white New-Zeeland. The females of these two breeds are characterised according to the indices of prolificity that corresponds to breed standard, and the received progeny showed high weight gains about 154g/day for the breed of white New-Zeeland and 115,9 g/day for the breed of California.

Key words: Body weight, Milk production, Prolification, Rabbit females, Weight gain.

INTRODUCERE

În domeniul creșterii iepurilor de casă, ca și la orice altă specie de animale, este necesară efectuarea selecției, fiindcă în cazul în care animalele nu se vor selecta și vor fi lăsate la întâmplare se va reduce calitatea descendenței, numărul de pui, dimensiunile și calitățile blănurilor etc. Munca de selecție are scopul de a ameliora calitatea animalelor, pentru obținerea unor producții foarte înalte (Elena Popescu-Micloșanu et al., 1998; N. Bucataru, 2005).

În linii generale, creșterea iepurilor de casă poate fi efectuată în scopuri diferite: pentru prăsilă, pentru a satisface cerințele familiei în carne dietetică și ieftină și pentru comercializare. Tradițional, în Republica Moldova iepurii de casă se cresc în sectorul individual pentru îndeplinirea necesităților vitale, însă pot fi crescuți într-un număr mai mare în ferme moderne, ceea ce ar permite obținerea unui profit înalt, îndeosebi folosind piața externă, unde carnea de iepure este foarte solicitată. Creșterea iepurilor în gospodăriile populației trebuie să fie însoțită și de temeinice cunoștințe de specialitate, furnizate în cadrul unui flux de informații (I. Bud, 1998; V. Efros, 2003).

Pornind de la aceste constatări, am considerat binevenit prezentarea unor aspecte referitoare la aprecierea producției de lapte a iepuroaicelor, respectiv capacitatea de alăptare, în funcție de prolificitatea unor rase luate în studiu.

MATERIAL ȘI METODĂ

Materialul biologic utilizat a fost reprezentat de 2 loturi de iepuri aparținând raselor Neozeelandeză Albă și Californiană, fiecare fiind constituit din 6 femele, aflate în studiu pe parcursul a trei cicluri de reproducție. S-a stabilit numărul de pui la fătare, greutatea lor, numărul puilor la înțârcare, greutatea totală a puilor la fătare și la vârsta de trei săptămâni, respectiv producția de lapte pe zi și totală pe lactație. Producția de lapte s-a calculat prin metoda indirectă, ținând cont de următorul indice: pentru 1 g spor sunt necesare 2 g lapte. Puii au fost cântăriți la naștere și la vârsta de 21 zile, ulterior aplicându-se formula $(G_2 - G_1) \times 2$, în care G_2 reprezintă greutatea puilor la vârsta de 21 de zile și G_1 greutatea lor la fătare, s-a calculat cantitatea totală de lapte. Experiențele au fost efectuate după metoda lui A. Ovsânikov (1976).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În urma analizei experimentale a datelor obținute prezentate în tabelul 1, putem face următoarele aprecieri.

Cele mai bune performanțe privind prolificitatea le realizează rasa Neozeelandeză Albă cu 8,50 produși obținuți în medie pe fătare ($B \geq 0,95$), pe când rasa Californiană – 7,50 produși. Un indice foarte important este viabilitatea puilor legată de procentul de supraviețuire a iepurașilor până la înțărare care constituie respectiv 90,1 % la rasa Neozeelandeză Albă și 86,6 % la rasa Californiană.

Tabelul 1

Prolificitatea femelelor și viabilitatea puilor până la înțărare, (n=6)

Indicii examinați	Rasa			
	Neozeelandeză Albă		Californiană	
	$\bar{X} \pm S \bar{x}$	V, %	$\bar{X} \pm S \bar{x}$	V, %
1. Prolificitatea, cap	8,50±0,28*	5,88	7,50±0,28	6,67
2. Viabilitatea, %	90,1	-	86,6	-

Semnificația diferențelor dintre medii: * $B \geq 0,95$.

Greutatea totală a cuibului la fătare este în strânsă corelație cu numărul de pui obținuți $r = 1$. Din datele tabelului 2 s-a constatat că greutatea unui pui la fătare de rasa Neozeelandeză Albă constituie 49,01 g, iar greutatea totală a cuibului 416,66 g, corespunzător la rasa Californiană 50,06 g și 375,5 g.

Din analiza rezultatelor obținute și prezentate se poate desprinde ușor evoluția producției de lapte la cele două rase, calculată indirect pe baza acumulării masei corporale. Cu toate că cele două rase au beneficiat de condiții analogice de hrană și întreținere, cele mai bune rezultate au fost obținute de la materialul biologic de rasă Neozeelandeză Albă, realizând o acumulare de greutate a cuibului mai mare față de rasa Californiană cu 300 g.

Greutatea totală a puilor la vârsta de 21 zile a fost în medie la rasa Neozeelandeză Albă de 2120 g, iar a unui pui 276,76 g, la rasa Californiană, respectiv 1820 g greutatea cuibului, iar a unui pui 280 g.

Pe parcursul a 21 zile iepuroaicele de rasa Neozeelandeză Albă au secretat o producție de lapte de cca. 3406,68 g, iar cele de rasa Californiană 2965 g, producția de lapte pe zi constituind respectiv 162,22 g la rasa Neozeelandeză Albă, și 141,19 g la rasa Californiană.

Tabelul 2

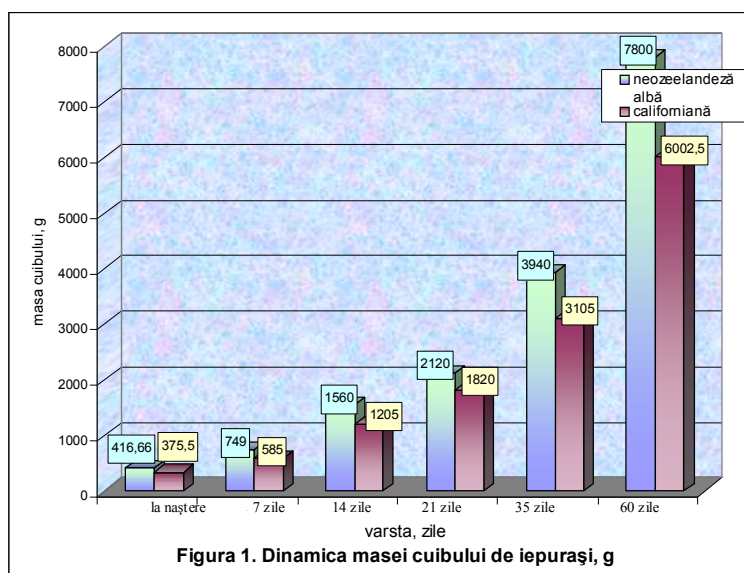
Producția de lapte la iepuroaice, în funcție de rasă

Rasa	Numărul mediu de pui fătați, cap	Greutatea totală a puilor, g	Numărul puilor la 21 zile, cap	% de supraviețuire	Greutatea totală la 21 zile, g	Greutatea unui pui la 21 zile, g	Producția de lapte	
							pe 21 zile, g	pe zi, g
Neozeelandeză Albă	8,5	416,66	7,66	90,11	2120	276,76	3406,68	162,22
Californiană	7,5	375,5	6,50	86,66	1820	280	2965	141,19

Pe parcursul cercetărilor a fost studiată și dinamica masei cuibului de iepurași de la naștere până la vârsta de 60 zile (fig. 1). Din datele prezentate se observă o dezvoltare corporală mai superioară după vârsta de 35 zile. Deoarece iepurașii de rasa Neozeelandeză Albă suportă mai ușor stresul de înțărare, înregistrează un spor în greutate mai mare față de rasa Californiană. Diferența de greutate între loturile examinate la vârsta de 60 zile constituie 1797,5 g în favoarea rasei Neozeelandeză Albă.

Iepuroaicele celor două rase luate în studiu se caracterizează prin indici de prolificitate care în

deosebi corespund standardului rasei respective, iar descendența obținută a manifestat sporuri mari în greutate de cca. 154 g/zi la rasa Neozeelandeză Albă și 115,9 g/zi la rasa Californiană.

CONCLUZII

1. Iepuroaicele luate în studiu s-au caracterizat prin indici reproductivi și productivi ce corespund standardului raselor Neozeelandeză Albă și Californiană.
2. Prolificitatea și viabilitatea iepuroaicelor variază și constituie la rasa Neozeelandeză Albă 8,50 cap (90,11 %), iar la rasa Californiană respectiv 7,50 cap și (86,66 %).
3. Pe întreaga perioadă de lactație, producția de lapte este cuprinsă, în funcție de rasă, între 3406,68 g și 2965 g, iar producția zilnică de lapte constituie 162,22 g și respectiv 141,19 g.
4. Pe parcursul creșterii iepurașilor, dinamica masei cuibului este mai mare la rasa Neozeelandeză Albă, manifestând la vârsta de 60 zile o diferență de 1797,5 g față de rasa Californiană.

BIBLIOGRAFIE

1. Bucataru, N., Maciuc, V. *Afaceri în creșterea iepurilor de casă și animalelor de blană*. Chișinău, 2005, 93 p.
2. Bud, I. *Creșterea și valorificarea iepurilor, animalelor de blană și vânatului*. Timișoara, 1998, 180 p.
3. Efros, V. *Principiile de bază de creștere a iepurilor domestice*. Chișinău, 2003, 53 p.
4. Ovsânicov, A. *Ocnovy opytnogo dela v životnovodstve*. Moskva, 1976, 143 s.
5. Popescu-Micloșanu, Elena; Tudorache, Minodora. *Creșterea și valorificarea iepurilor, animalelor de blană și vânatului*. Timișoara, 1998, 263 p.

Data prezentării articolului - 04.06.2009